

Tôn vinh là để người nữ phát triển bản thân, đóng góp xã hội tốt hơn

ISSN: 2734-9195

16:25 19/10/2025

Người nữ không chỉ là “một nửa thế giới”, mà là nguồn năng lượng nuôi dưỡng từ bi và trí tuệ cho cả nhân loại.

Nhân ngày Phụ nữ Việt Nam 20/10, chúng ta cùng lắng nghe và chiêm nghiệm về vai trò, phẩm hạnh và giá trị của người nữ trong gia đình – xã hội.

Câu 1: Vai trò của người phụ nữ trong gia đình ngày nay có gì khác so với thời xưa?

Trả lời: Nếu như trước đây, người phụ nữ chủ yếu gắn với vai trò nội trợ, chăm sóc gia đình và tuân thủ khuôn mẫu “tam tòng tứ đức”, thì ngày nay, họ đã trở thành người bạn đồng hành bình đẳng trong mọi lĩnh vực của đời sống, từ kinh tế, giáo dục đến xã hội.

Nếu thời xưa, sự hy sinh thầm lặng là biểu tượng của người nữ, thì nay, trí tuệ, bản lĩnh và lòng nhân ái là những phẩm chất được tôn vinh.

Tuy hình thức thể hiện có thay đổi, nhưng tinh thần yêu thương, gìn giữ hạnh phúc và vun bồi đạo đức gia đình vẫn là giá trị bất biến mà người phụ nữ mang trong mình.

Câu 2: Trong Phật giáo, đức Phật dạy gì về giá trị của người nữ?

Trả lời: Phật giáo nhìn nhận rằng mọi chúng sinh, dù nam hay nữ, đều có khả năng giác ngộ và giải thoát. Chính vì thế, đức Phật không chỉ tôn trọng mà còn mở ra con đường tu tập bình đẳng cho cả hai giới. Việc Ngài chấp thuận cho Hoàng hậu Ma-ha Ba-xà-ba-đề (Mahāpajāpati Gotamī) – di mẫu và cũng là mẹ kế của Ngài – được xuất gia, đánh dấu sự ra đời của Ni đoàn đầu tiên trong lịch sử Phật giáo. Đây là minh chứng sống động cho tinh thần bình đẳng giới và tôn vinh trí tuệ người nữ trong đạo Phật, vượt lên trên mọi khuôn mẫu xã hội thời bấy giờ, khẳng định người nữ cũng có năng lực chứng đạt quả vị A-la-hán và giải thoát như nam giới.

Trong Kinh Tăng Chi Bộ (Aṅguttara Nikāya) dạy: *“Người nữ, này các Tỳ-kheo, cũng có thể thành tựu trí tuệ, giới đức và tâm giải thoát.”*

Lời dạy ấy cho thấy, Phật giáo không nhìn con người qua giới tính, mà qua khả năng giác ngộ và lòng từ bi. Bản chất giác ngộ vốn bình đẳng ở con người, người nữ – với sự kiên định, nhẫn nhục và tâm từ – hoàn toàn có thể đi trọn con đường tỉnh thức như chư vị Thánh Tăng.

Hình ảnh minh họa (sưu tầm).

Câu 3: Người phụ nữ có thể thực hành Phật pháp như thế nào trong đời sống gia đình, công việc?

Trả lời: Giữa những lo toan của công việc và gia đình, người phụ nữ có thể thực hành Phật pháp bằng sự quán chiếu trong từng khoảnh khắc sống. Khi nấu bữa cơm, họ quán niệm về tình thương và sự biết ơn; khi chăm con, họ thấy rõ theo từng hơi thở, từng nụ cười; khi lắng nghe người thân, họ nhận ra tâm mình đang phản ứng hay đang thấu hiểu. Tu tập không chỉ là ngồi thiền trong tĩnh lặng, mà là soi sáng chính mình giữa đời thường, nhận diện niệm khởi, cảm xúc, tập buông bỏ những dính mắc nhỏ bé hàng ngày.

Khi tâm được quán chiếu như vậy, người phụ nữ không còn bị cuốn theo nhịp sống vội vã, mà trở thành người nuôi dưỡng bình an cho chính mình và cho cả gia đình, đúng như tinh thần: *“tự mình thấp đuốc lên mà đi”*.

Câu 4: Làm sao để người phụ nữ hiện đại cân bằng giữa công việc, gia đình và tu tập tâm linh?

Trả lời: Người phụ nữ hiện đại tìm thấy sự cân bằng không chỉ bằng cách sắp xếp công việc hợp lý, mà bằng tâm biết yêu thương và bao dung. Họ hiểu rằng cân bằng không phải là có thật nhiều thời gian cho bản thân, mà là giữ được lòng rộng mở giữa những vai trò chồng chéo – khi làm việc, khi chăm con, khi lo toan cho gia đình. Trong Phật giáo, sự hy sinh chân thật không đồng nghĩa với chịu đựng, mà là hành động xuất phát từ tâm từ, không mong đền đáp. Khi người nữ làm mọi việc với tâm hoan hỷ, biết buông bỏ oán trách và nhìn mọi điều bằng lòng cảm thông, chính đó là đang tu tập.

Sự cân bằng của người phụ nữ, vì thế, không nằm ở bên ngoài mà ở năng lực chuyển hóa bên trong, biến tất cả áp lực thành cơ hội nuôi lớn tình thương, như một đoá sen vẫn nở giữa bùn mà chẳng vướng bùn.

Câu 5: Phật giáo có gợi ý gì để người nữ phát triển bản thân và đóng góp xã hội tốt hơn?

Trả lời: Phật giáo khuyến khích người nữ phát triển bốn phẩm chất cao quý:

- **Từ bi** – nuôi dưỡng tình thương rộng mở.
- Trí tuệ – biết phân biệt điều thiện ác, đúng sai.
- Nhẫn nhục – giữ tâm vững giữa sóng gió.
- Hỷ xả – buông bỏ oán hờn, sống an vui.

Khi người nữ tu tập theo hướng này, họ không chỉ làm đẹp cho bản thân mà còn lan tỏa năng lượng an lành cho gia đình và xã hội. Như Kinh Pháp Cú (câu 204) dạy:

*“Hạnh phúc thay đời sống biết tri túc,
Hạnh phúc thay đời sống có lòng từ”.*

Người nữ không chỉ là “một nửa thế giới”, mà là nguồn năng lượng nuôi dưỡng từ bi và trí tuệ cho cả nhân loại.

Tôn vinh phụ nữ không chỉ trong một ngày lễ, mà trong mỗi hành động tri ân, tôn trọng, lắng nghe và sẻ chia hằng ngày, đó cũng chính là thực hành Phật pháp trong đời sống.

Tạp chí Nghiên cứu Phật học